

DOI 10.51558/2490-3647.2025.10.1.147

UDK 811.163.42'373.45:811.111

Primljeno: 26. 02. 2025.

Izvorni naučni rad
Professional paper

Anamarija Gjuran-Coha

PRIHVATLJIVOST I UPORABA ANGLIZAMA U JEZIKU MEDICINSKE STRUKE S PRAGMATIČKOG ASPEKTA

Posljednjih se nekoliko desetljeća bilježi veliki broj anglizama u općem jeziku, ali i u jeziku struke. Iako je popunjavanje leksičkih praznina jedan od razloga prihvatanja anglizama, njihova je uloga u jeziku medicinske struke puno šira. Osnovni je cilj ovoga rada istražiti ulogu anglizama u jeziku medicinske struke s posebnim naglaskom na njihovu funkciju i prihvatljivost, provodeći istraživanje među građanima, govornicima hrvatskog jezika o njihovim stavovima prema uporabi anglizama. U istraživanju smo ispitali razumijevanje i uporabu anglizama, njihovih istovrijednica te razloge njihova prihvatanja. Rezultati su pokazali umjereni stupanj razumijevanja i uporabe anglizama uz istodobno rjeđu uporabu domaćih istovrijednica. Razlozi njihove uporabe naglašavaju razumijevanje, kratkoću naziva, njihovu preciznost i raširenost. Istraživanje je potvrdilo da je funkcija anglizama višestruka. Osim popunjavanja leksičkih praznina, anglizmi olakšavaju komunikaciju u širokoj međunarodnoj zajednici, pri čemu se naglašava njihova ekonomičnost i preciznost u značenju.

Ključne riječi: anglizmi; jezik medicinske struke; posuđenice; pragmatika.

1. UVOD

Medicina je jedno od područja u kojem je precizna i jasna komunikacija od ključne važnosti za uspješno dijagnosticiranje i liječenje pacijenata. S obzirom na činjenicu da je engleski jezik postao dominantan jezik u globalnoj znanstvenoj i medicinskoj zajednici, anglizmi, odnosno posuđenice iz engleskog jezika, zauzimaju značajno

mjesto u medicinskom nazivlju. Pragmatika, kao grana lingvistike koja proučava jezik u kontekstu njegove uporabe, omogućuje analizu uloge anglizama u medicinskoj komunikaciji, razmatrajući njihove funkcije u specifičnim situacijama i utjecaj na kvalitetu komunikacije među stručnjacima, ali i među laicima.

U istraživanju jezičnog posuđivanja iz pragmatičke perspektive polazi se od stava da se posuđenice ne tiču isključivo jezičnog sustava (stupanj i način adaptacije, uključenosti u sustav, mogućnost uključivanja u rječnike jezika primatelja), već jezične uporabe (Mišić Ilić 2017). Za pragmatički su pristup važni i povremeni, neadaptirani anglizmi, jer postoje u uporabi, a značajni su za proučavanje motivacije govornika. Također su od značaja i posuđenice koje idu dalje od razine riječi i morfema kao i posuđenice na razini frazeologije, upravo zbog komunikacijskog i kulturološkog potencijala (Fiedler 2017; Furiassi 2018).

Potrebno je naglasiti da posuđenice ne nose samo semantičko značenje, već imaju i niz subjektivnih, tekstualnih i interpersonalnih pragmatičkih funkcija (Andersen 2014). Stoga se uvodi pojam „funkcionalne promjene”, koja podrazumijeva da dolazi do transfera diskursno-funkcionalnih svojstava u formi funkcionalne stabilnosti ili više tipova funkcionalne adaptacije, što se razlikuje od semantičkih, morfoloških i fonoloških promjena. Ovom teorijom prevladavaju se preskriptivni okviri opravdanih i neopravdanih posuđenica i pokazuje da jezično posuđivanje na leksičkom, ali i na drugim razinama ima specifične stilističke učinke i razna pragmatička značenja, posebice u slučajevima nadmetanja posuđenice s domaćom riječi (Mišić Ilić 2019).

Cilj je ovoga rada istražiti pragmatičku ulogu anglizama u jeziku medicinske struke, na temelju provedene ankete o razumijevanju i uporabi anglizama te razlozima njihova prihvatanja.

2. METODOLOŠKA OBILJEŽJA PRAGMATIČKOG PRISTUPA

U istraživanjima jezičnog posuđivanja iz pragmatičke perspektive dominiraju eksperimentalna istraživanja koja daju uvid u osobnu perspektivu govornika i načine spoznaje uporabe i percepcije posuđenica u jeziku. U tim je istraživanjima važna sociolingvistička perspektiva u kojoj se proučavajući posuđenice u kontekstu njihove uporabe uzimaju u obzir osobne i socijalne karakteristike sudionika u komunikaciji, kao što su dob, spol, stručna sprema, profesija, međusobni odnos, kao i institucionalni parametri komunikacijske situacije (Mišić Ilić 2019).

Pragmatički se orijentirana istraživanja primarno bave uporabom posuđenica i kulturnim, društvenim, kognitivnim i motivacijskim čimbenicima koji na njih utječu.

Dominantne teme tih istraživanja uključuju motivaciju, odnosno čimbenike koji do- vode do jezičnog posuđivanja i uporabe posuđenica na jezičnom i individualnom planu, posuđenice na pragmatičko-diskursnoj razini (diskursni markeri) i leksičke, ali i frazeološke jedinice, tzv. pragmatički anglizmi, kao i učinke uporabe posuđenica u jeziku primatelju (Mišić Ilić, Lopičić 2011).

Govoreći o motivaciji, Prčić (2005) razlikuje *strukovnu* i *statusnu* uporabu angli- zama. Strukovna je uporaba anglizama najčešće motivirana nedovoljno utemeljenim stavom stručnjaka iz gotovo svih struka da su jedino nazivi iz engleskog jezika oni koji na pravi, autentičan i uvjerljiv način izražavaju određeno stručno značenje. Sta- tusna je uporaba anglizama najčešće motivirana neutemeljenim, ali vrlo čvrstim uvje- renjem da je povremena ili stalna uporaba takvih riječi u govoru i pismu modernija, otmjenija i elegantnija jer stvara dojam pripadnosti nadmoćnijem engleskom kultur- nom jezičnom obrascu. Mišić Ilić (2019) navodi i sljedeće čimbenike koji motiviraju jezično posuđivanje: društveni prestiž kulture jezika davatelja, potreba da se postigne terminološka preciznost, uključujući i semantičku nijansiranost, težnja da se postigne stilistička i druga obilježena te ostvari jezična kreativnost.

Brojni drugi autori temelje svoju podjelu na činjenici imaju li posuđenice istovri- jednicu u jeziku primatelju. Također se bilježi neujednačenost u nazivlju. Neki ih au- tori nazivaju „potrebne” i „luksuzne” posuđenice (Tappolet 1914; Danesi, Rocci 2009), „kulturne” i „prestižne” (Myers-Scotton 2002; Haspelmath 2009; Mackenzie 2012) te „funktionalne” i „moderne” (Melchers & Shaw 2011). Unatoč terminolo- škim različitostima, autori razlikuju „potrebne” angлизme, koji označavaju nove poj- move i time popunjavaju leksičke praznine i „nepotrebne” koje imaju domaće istovrijednice u jeziku primatelju. Ovakva se podjela temelji na tradicionalnoj pre- skriptivnoj teoriji koja u obzir ne uzima funkcije „nepotrebni” anglizama s gledišta uporabe.

U idućem ćemo poglavlju dati pregled pragmatički orijentiranih istraživanja.

3. PREGLED PRETHODNIH ISTRAŽIVANJA

Iako su istraživanja o anglicizmima brojna, pragmatički su orijentirana istraživanja nešto rjeđa. Zenner i Van De Mierop (2017) u istraživanju uporabe engleskog jezika u nizozemskom jeziku zaključuju da engleski elementi u spontanoj komunikaciji iz- među govornika nizozemskog jezika imaju društvene funkcije, a ne samo semantičko značenje. U komparativnoj studiji provedenoj među čileanskom i norveškom omladi- nom, Danbolt Drange (2009) razmatra uporabu anglizama i pravi temeljnu razliku

između posuđenica koje se odnose na novu stvarnost i onih koje već imaju referente u ciljnom jeziku. Posuđenice koje se odnose na novu stvarnost imaju idejnu ili referentnu funkciju, dok posuđenice koje nemaju takav referent imaju interpersonalnu ili tekstualnu funkciju. Drange smatra da je upravo interpersonalna funkcija često ključna za objašnjenje uporabe anglizama u govoru mladih, posebice kada se radi o žargonizmima. Autorica također ističe četiri glavna čimbenika koji oblikuju uporabu anglizama: prestiž, potreba za ublažavanjem ili intenziviranjem poruke te korištenje humora u vokativima i nadimcima.

Slična istraživanja provedena su među mlađom populacijom izloženom stranojezičnom utjecaju. Gonzales Cruz i Rodriguez Medina (2011) istražuju pragmatičke funkcije anglizama i utvrđuju da su mladi skloni korištenju engleskih riječi i idiomatskih izraza s ekspresivnim, ironičnim ili šaljivim prizvukom, osobito u kolokvijalnim i neformalnim kontekstima. Korpusna analiza uporabe anglizama u specijaliziranim tekstovima koju je proveo Kavgić (2013) pokazuje da se anglizmi najčešće pojavljuju u spekulativnim rečenicama i da njihov broj raste u emocionalno nabijenim izjavama. Autor zaključuje da uporaba anglizama može biti motivirana govornikovom namjerom da poruku prenese na uvjerljiviji način. Milić (2013) u svojoj studiji o anglizmima kao stilističkim sinonimima napominje da anglizmi, u odnosu na odgovarajuće domaće riječi, predstavljaju stilistički obilježene elemente. Zanimljive su, iz pragmatičke perspektive, motivacije koje se odnose na pomodne, reklamne, asocijativne, metaforičke i ironične sinonime. Đurčević i Kostić (2020) istražuju funkciju podjele anglizama na „potrebne” i „nepotrebne” u crnogorskom jeziku. Oslanjajući se na kognitivno-lingvistički pristup autorice ističu značaj oba tipa posuđenica s aspekta uporabe govornika. Njihova studija pokazuje da je pragmatička podjela anglizama moguća u crnogorskom jeziku, ali također dokazuje da je podjela anglizama na „potrebne” i „nepotrebne” neprihvatljiva, jer nije moguće precizno odrediti karakteristike koje bi se mogle povezati s tim kategorijama.

Ova istraživanja pokazuju da se uporaba anglizama u jeziku može proučavati s različitih perspektiva u unutar lingvistike, uključujući i pragmatičku koju oblikuju socijalni, kulturni i komunikacijski čimbenici.

U idućem ćemo poglavlju analizirati rezultate istraživanja provedenog među građanima, govornicima hrvatskog jezika o uporabi i razlozima prihvatanja anglizama, te ispitati njihove stavove o ulozi anglizama u jeziku medicinske struke.

4. NAZIVLJE

Nazivlje je sustav naziva koji se upotrebljavaju u određenom znanstvenom, tehničkom ili umjetničkom području (Mihaljević 1998). S obzirom na bogatstvo nazivlja povezanog s jezičnim posuđivanjem, potrebno se osvrnuti na nazive koji će se koristiti u ovome radu. Kad se strana riječ prilikom preuzimanja fonološki, ortografski ili morfološki djelomično ili u potpunosti integrira u jezik primatelj govori se o posuđenici, kao npr. eng. *club* → hrv. *klub*, a kad se preuzima u pravopisno neprilagođenom obliku govori se o stranoj riječi (npr. eng. *pacemaker* → hrv. *pacemaker*). Tuđice su posuđenice koje se svojom, najmanje jednom značajkom, ne uklapaju u sustav hrvatskoga jezika. One glasovno, tvorbeno, naglasno ili istodobno na više razina nisu prilagođene hrvatskomu standardnom jeziku, npr. *pejsmejker*, *bajpas*. Takve riječi krše fonološka i morfološka ograničenja. Anglizmima se smatraju riječi preuzete iz engleskoga jezika bez obzira na njihov stupanj prilagodbe ili mogući jezik posrednik. Dakle riječ je o posuđenicama koje su prilagođenice ili tuđice (Drljača 2006).

Kada je riječ o hrvatskim zamjenama stranih naziva, govori se o prevedenicama ako pripadaju jednoj od šest kategorija (Muhvić-Dimanovski, Skelin Horvat 2006) ili o hrvatskim istovrijednicama.

5. ISTRAŽIVANJE

5.1. Ciljevi i hipoteze

Ciljevi su ovoga istraživanja višestruki:

1. Istražiti razumijevanje i uporabu anglizama u jeziku medicinske struke među ispitanicima, govornicima hrvatskoga jezika te istražiti poznavanje njihovih hrvatskih istovrijednica;
2. Istražiti koriste li se ispitanici radije anglizmima ili hrvatskim istovrijednicama;
3. Istražiti stavove ispitanika prema posuđenicama i prevedenicama u medicinskom nazivlju, s naglaskom na njihovu jezičnu i značenjsku prihvatljivost te potrebu za prevođenjem;
4. Istražiti razloge uporabe anglizama i njihovu pragmatičku ulogu u jeziku medicinske struke.

U ostvarivanju ovih ciljeva vodili smo se sljedećim. Prvi je dio ankete poslužio za ostvarivanje prvoga cilja, odnosno ispitati razumijevanje i uporabu anglizama i

poznavanje njihovih hrvatskih istovrijednica. Drugi je dio ankete poslužio za ostvarivanje ostalih ciljeva rada. Preciznije, za ostvarivanje drugoga cilja poslužilo nam je treće pitanje koje se odnosilo na odabir između anglizma i domaće riječi. U ostvarivanju trećeg istraživačkog cilja, usmjerenog na ispitivanje stavova ispitanika prema posuđenicama i prevedenicama u hrvatskome medicinskom nazivlju, primijenjen je niz ciljanih pitanja, preciznije 4, 5, 6, 7. i 9. pitanje. U ostvarivanju četvrtog cilja koji se odnosio na ispitivanje razloga uporabe anglizama i njihove pragmatičke uloge u jeziku medicinske struke poslužilo nam je 8. i 10. pitanje.

Naša je prva pretpostavka da, bez obzira na dobro poznavanje engleskog jezika, ispitanici imaju poteškoća s razumijevanjem engleskih medicinskih naziva jer zahtijevaju određeno znanje struke. Druga je pretpostavka da se ispitanici češće koriste anglicizmima od hrvatskih istovrijednica. Treća je pretpostavka da ispitanici imaju pozitivne stavove prema posuđenicama, pri čemu ih smatraju jezično prihvatljivijima i značenjski preciznijima. Sukladno tome, očekuje se da će potreba za prevođenjem biti manja. Četvrta je pretpostavka da anglicizmi u jeziku medicinske struke imaju veću ulogu od popunjavanja leksičkih praznina, s obzirom na razloge njihove uporabe.

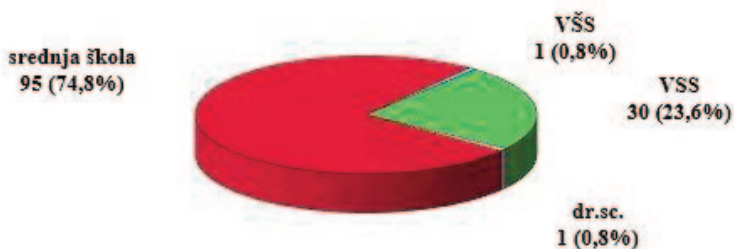
5.2. Sudionici i metodologija

Uzorak istraživanja činilo je 127 nasumično odabranih sudionika, govornika hrvatskoga jezika s područja Primorsko-goranske županije u dobi od 18 do 69 godina. Prosječna dob sudionika iznosila je 27,61 godina, SD 12,1. Većinu sudionika činile su žene, njih 94 (74,0%), dok je muških sudionika bilo 33 (26,0%).

Grafikon 1. Sudionici s obzirom na spol

Najveći broj sudionika imao je srednju stručnu spremu, njih 95 (74,8%), dok je višu i visoku imalo 32 sudionika (25,2%).

Grafikon 2. Razina obrazovanja sudionika

Istraživanje je provedeno anonimnom anketom u periodu od 01. 09. 2022. do 01. 12. 2022. Anketa je autorska, a izrađena je za potrebe ovog istraživanja. Ispunjavanjem ankete ispitanici su dali svoju privolu za sudjelovanje u istraživanju. Anketa se, osim općih podataka koji su uključivali dob, spol i stručnu spremu, sastojala od dva dijela. Cilj je prvoga dijela ankete bio istražiti razumijevanje i uporabu anglizama te predložiti hrvatsku istovrijednicu. Sudionicima je bilo ponuđeno osam anglizama u kontekstu, a sudionici su trebali procijeniti razumijevanje, uporabu i navesti hrvatsku istovrijednicu ako im je poznata. Za razumijevanje sudionicima su bili ponuđeni odgovori „da, ne u potpunosti, ne”, a za uporabu „da, ponekad, ne”. Anglizmi su odabrani s pretpostavkom da će biti poznati svim dobnim skupinama i razinama obrazovanja. Anglizmi su potvrđeni u medicinskim rječnicima, a rečenice su preuzete iz dnevnog tiska (*Novi list*), informativnih emisija (*Nova TV*) te internetskih portala za zdravlje (*adiva.hr*, *internistickaordinacija.hr*, *kardio.hr*, *plivazdravlje.hr*, *vita-mini.hr*). Preporučeni su i prihvatljivi nazivi potvrđeni u terminološkoj bazi Struna dostupni na <http://struna.ihjj.hr>. Cilj je drugoga dijela ankete bio istražiti stavove ispitanika prema posuđenicama i prevedenicama u medicinskom nazivlju. Sudionici su trebali izraziti svoje stavove o prihvatanju i uporabi posuđenica i prevedenica odgovarajući na 10 postavljenih pitanja te opravdati svoj odabir iznoseći vlastite razloge. Pitanja su bila otvorenog i zatvorenog tipa. U otvorenom su tipu pitanja (pitanje broj 10) sudionici iskazali vlastito mišljenje i razloge uporabe anglizama. Njihove smo odgovore razvrstali u kategorije navedene u poglavlju Rezultati i diskusija. Ostala su pitanja bila zatvorenog tipa. Uključivala su dihotomna pitanja (pitanje broj 2, 4, 5,

6), pitanja višestrukog izbora (pitanja broj 3, 7, 8, 9) i samoprocjenu razumijevanja medicinskih naziva na skali od 1 (loše) do 5 (izvrsno) u pitanju broj 1.

Za sva su pitanja anketnog upitnika prikazani deskriptivni statistički pokazatelji. Ako su pitanja bila na nominalnoj i ordinalnoj razini mjerenja, izračunata je učestalost svih odgovora ispitanika, kao i njihov postotak. Za kontinuirane varijable (npr. dob) uz frekvencije i postotke pojedinih odgovora izračunata je i aritmetička sredina kao mjera centralne tendencije i standardna devijacija kao pokazatelj raspršenja. Dobiveni su rezultati prikazani tabelarno ili grafički.

5.3. Rezultati i diskusija

U prvome smo dijelu ankete istražili razumljivost i uporabu posuđenih medicinskih naziva koji su navedeni u kontekstu, dakle u rečenici. Sudionici su trebali navesti hrvatsku istovrijednicu ako im je poznata. Kada usporedimo razumijevanje i uporabu naziva, rezultati pokazuju da postoji određen srazmjer između razumijevanja i uporabe. Naime, ako sudionici naziv razumiju onda ga i koriste. Analizirat ćemo primjere iz anketnog upitnika.

1. „Građani mogu svoju booster dozu dobiti u Zavodima za javno zdravstvo.”
(*Novi list*)

Naziv koji je najrazumljiviji sudionicima je *booster*. Čak 92,1% sudionika razumije njegovo značenje, a koristi ga 48,0%. Zanimljiv je podatak da svega 3 ispitanika (2,4%) ne razumije njegovo značenje. Tako visoki stupanj razumijevanja i uporabe pripisujemo učestalosti njegove uporabe u pandemiji COVID-a 19. Pod utjecajem medija taj je naziv ušao u široku uporabu. Sudionici su naveli više hrvatskih istovrijednica (*docjepljivanje, dodatna doza, dopunska doza, pojačivač, treća doza*), od kojih je *docjepljujuća doza* preporučeni naziv, *dodatna* i *dopunska doza* su prihvatljivi nazivi (<http://struna.ihjj.hr>). *Pojačivač* i *treća doza* potpuno su neprihvatljivi, čak i netočni. *Booster* doza ne mora biti treća doza, može biti i druga doza kod onih cjepiva koja se apliciraju u jednoj dozi.

2. „Bilo koji alergen, prašina, pelud, životinjska dlaka ili hrana može biti triger za alergijsku reakciju.” (plivazdravlje.hr)

Idući naziv koji je sudionicima razumljiv u visokom postotku, a i u učestalosti uporabe jest *triger*. Čak 90,6% sudionika razumije njegovo značenje, a koristi ga

62,2%. Sudionici su naveli sljedeće hrvatske istovrijednice: *aktivator*, *okidač*, *pokretač*, *uzročnik*, od kojih je *okidač* preporučeni naziv (<http://struna.ihjj.hr>). Zanimljiv je podatak da čak 17,3% sudionika nije navelo hrvatsku istovrijednicu. Može se pretpostaviti da je razlog mlađa dob ispitanika, koji u većoj mjeri koriste anglizme.

3. „Primjena stentova izazvala je pravu revoluciju u liječenju koronarne bolesti.” (<https://www.adiva.hr>)

Visokih 85,0% razumije značenje naziva *stent*, a koristi ga 60,3% sudionika. Čak 59,8% sudionika nije navelo hrvatsku istovrijednicu što ukazuje na činjenicu da koriste posuđenicu. Preporučeni je naziv *potpornica* koju je naveo samo jedan sudionik (<http://struna.ihjj.hr>).

4. „Osim kao sirovina hormona sreće i supresora apetita, triptofan i samostalno djeluje kao izazivač osjećaja sitosti.” (*Hranjenjem do vitkosti* dostupno na <https://www.vitamini.hr>)

Veći broj sudionika (73,8%) razumije značenje naziva *supresor*, a koristi ga 43,7% sudionika. Gotovo 40,0% sudionika (39,4%) nije navelo hrvatsku istovrijednicu pa se može pretpostaviti da im je nepoznata. Petina sudionika (21,3%) kao hrvatski naziv navodi *potiskivač*, što je ujedno i preporučeni naziv. (<http://struna.ihjj.hr>)

5. „U posljednje dvije godine bilježimo slab odaziv na skrining programe.” (*Dnevnik Nova TV*)

69,8% sudionika razumije značenje naziva *skrining*, a gotovo polovica ga i koristi (44,4%). Razlog visokog postotka razumijevanja leži u širokoj uporabi tog naziva u medijima jer se svakodnevno ukazuje na potrebu provođenja *skrining* programa u cilju sprječavanja određenih malignih bolesti. Kada je riječ o hrvatskoj istovrijednici, polovica sudionika (51,2%) nije navela domaći naziv što ukazuje na činjenicu da koriste posuđenicu. Četvrtina sudionika (26,8%) navela je naziv *probir* što je ujedno i preporučeni naziv. (<http://struna.ihjj.hr>)

6. „Izraziti napredak na polju tumorskih biomarkera doveo je do personaliziranog liječenja tumora.” (<http://internistickaordinacija.hr>)

Dvije trećine sudionika (64,3%) razumije značenje naziva *biomarker*, a polovica njih (29,4%) taj naziv i koristi. Preporučena prevedenica je *biološki biljeg* što je navelo svega 7,1% sudionika. Naziv *biološki označitelj* je prihvatljiv, no naveo ga je samo jedan sudionik. (<http://struna.ihjj.hr>)

7. „Virus ulazi u naše stanice preko *spike* proteina.” (<https://plivazdravlje.hr>)

Nesrazmjer razumijevanja i uporabe vidljiv je upravo u ovome primjeru jer 47,6% sudionika razumije navedeni naziv, no koristi ga svega 11,2%. Radi se o stručnom nazivu koji se učestalo spominjao u pandemiji COVID-a 19 u kontekstu mehanizma djelovanja cjepiva. Iz tog je razloga razumljivo da ga sudionici ne koriste u komunikaciji. Čak 65,4% sudionika nije navelo hrvatsku istovrijednicu, iako se ona vrlo često spominjala u medijima. Svega 15,7% sudionika navelo je prihvatljivu i preporučenu hrvatsku inačicu *protein šiljka* ili *šiljasti protein*. (<http://struna.ihjj.hr>)

8. „Miokardijalni *bridging* nedovoljno je istražen no postoje opisi koji taj fenomen povezuju s akutnim koronarnim sindromom.” (<http://www.kardio.hr>)

Najslabije razumijevanje, kao i učestalost uporabe, sudionici su pokazali za naziv *bridging*. Svega 29,1% sudionika taj naziv razumije, a 10,2% ga koristi. Prevedenicu je predložio mali broj sudionika, a čak 63,0% nije ju navelo pa se može pretpostaviti da koriste engleski naziv. Preporučeni je naziv *premoštenje* koje je navelo 14,1% sudionika. (<http://struna.ihjj.hr>)

Ovi rezultati pokazuju srednji stupanj razumijevanja anglizama, kao i njihove uporabe. Može se pretpostaviti da su anglizmi koji se češće koriste i kojima su sudionici više izloženi u svakodnevnom životu, govornicima puno bliže od onih koje se tek sporadično pojavljuju. U Tablici 1. navedeni su i ostali rezultati povezani s razumijevanjem i uporabom posuđenica.

Tablica 1. Razumijevanje značenja pojedinih anglizama i njihovo korištenje

Termini	Razumijevanj značenja riječi f (%)			Korištenje riječi f (%)		
	Da	Ne u potpunosti	Ne	Da	Ponekad	Ne
1. <i>Booster</i>	117 (92,1)	7 (5,5)	3 (2,4)	61 (48,0)	38 (29,9)	28 (22,0)
2. <i>Triger</i>	115 (90,6)	5 (3,9)	7 (5,5)	79 (62,2)	21 (16,5)	27 (21,3)
3. <i>Stent</i>	108 (85,0)	12 (9,4)	7 (5,5)	76 (60,3)	25 (19,8)	25 (19,8)
4. <i>Supresor</i>	93 (73,8)	13 (10,3)	20 (15,9)	55 (43,7)	25 (19,8)	46 (36,5)
5. <i>Skrining</i>	88 (69,8)	21 (16,7)	17 (13,5)	56 (44,4)	28 (22,2)	42 (33,3)
6. <i>Biomarker</i>	81 (64,3)	29 (23,0)	16 (12,7)	37 (29,4)	36 (28,6)	53 (42,1)
7. <i>Spike protein</i>	60 (47,6)	30 (23,8)	36 (28,6)	14 (11,2)	25 (20,0)	86 (68,8)
8. <i>Bridging</i>	37 (29,1)	35 (27,6)	55 (43,3)	13 (10,2)	13 (10,2)	101 (79,5)

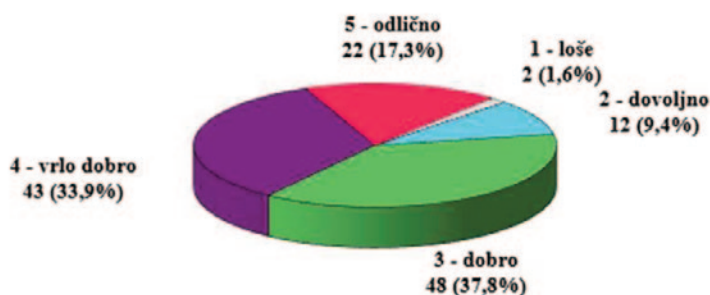
Cilj je drugoga dijela ankete bio istražiti stavove ispitanika prema posuđenicama i prevedenicama u jeziku medicinske struke te razloge njihove uporabe. Sudionici su trebali odgovoriti na pitanja i izraziti svoje mišljenje vezano uz razumijevanje i uporabu posuđenica, njihovu jezičnu i značenjsku prihvatljivost te prihvatljivost njihovih hrvatskih istovrijednica općenito u medicinskom nazivlju. U daljnjem ćemo tekstu navesti postavljena pitanja te analizirati dobivene rezultate. Pojedini su ciljevi istraživanja ostvareni putem nekoliko pitanja. Cilj je prvog pitanja bio ispitati samoprocjenu ispitanika o njihovom poznavanju engleske medicinske terminologije.

1. „Kako biste ocijenili svoje razumijevanje engleskih medicinskih naziva na skali od: 1 (loše) do 5 (odlično)?”

Najveći je broj sudionika ocijenio svoje razumijevanje engleskih medicinskih naziva ocjenom dobar 3 (37,8%). Neznatno je manji broj sudionika svoje razumijevanje ocijenio ocjenom vrlo dobar 4 (33,9%). Izvrsno razumijevanje iskazalo je 17,3% sudionika, a loše ili nedovoljno tek 11% (Grafikon 3).

Ovi su rezultati u određenoj mjeri iznenađujući jer je gotovo 90% sudionika iskazalo dobro do izvrsno razumijevanje engleskih medicinskih naziva. Pri tome moramo imati na umu da je većina sudionika mlađe dobi i srednje stručne spremne, a i medicinski nazivi zahtijevaju određeno poznavanje struke, što pokazuje da hrvatski

govornici prate priloge o zdravlju. Građanima su dostupni različiti medijski sadržaji o zdravlju, uključujući televizijske emisije poput *Govorimo o zdravlju* (HRT), *Oda-beri zdravlje* (HRT), *Zdravlje na kvadrat* (NOVA TV), *Sat o zdravlju* (Z1), *Život i zdravlje* (Laudato TV), *U zdravlju i bolesti* (HKR) kao i zdravstveni prilozi na inter-netskim portalima poput *plivazdravlje.hr*, *ordinacija.hr*, *Halo doktore*, *volimzdra-vije.hr*, *klik.hr/zdravlje*, *Kreni zdravo*, *zadovoljna.hr* i drugima.

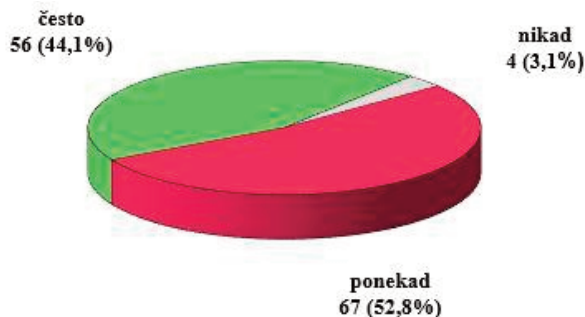
Grafikon 3. Ocjena ispitanika o vlastitom razumijevanju engleskih medicinskih naziva

Idućim se pitanjem istražuje učestalost uporabe anglizama.

2. „Koliko često koristite engleske medicinske nazive?”

Na ovo je pitanje najveći broj sudionika odgovorio da ponekad koriste engleske medicinske nazive (52,8%), dok često ih koristi 44,1%. Tek neznatan broj sudionika (3,1%) ne koristi anglizme. Ovaj podatak potvrđuje raširenu uporabu anglizama među ispitanicima, što je uvelike rezultat globalizacijskih procesa i dominacije engleskog jezika u medicinskoj terminologiji.

Mali broj sudionika koristi isključivo hrvatske istovrijednice, što ukazuje na iza-zove u dosljednosti uporabe hrvatskih naziva sukladno terminološkim načelima prema kojima domaća riječ ima prednost pred stranom (Grafikon 4).

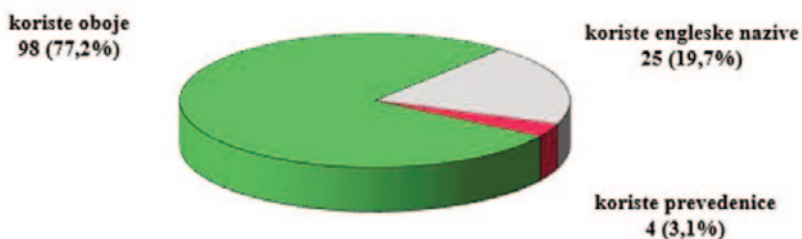

Grafikon 4. Ocjena ispitanika o učestalosti uporabe engleskih medicinskih naziva

Iduće pitanje služi za ostvarivanje drugoga cilja istraživanja, a njime se istražuje odabir između anglizama i hrvatskih istovrijednica.

3. „Koristite li engleske medicinske nazive ili prevedenice ili oboje?”

Na ovo je pitanje najveći broj sudionika (77,2%) odgovorio da koristi i engleske nazive i prevedenice. Engleske nazive koristi 19,7%, a prevedenice tek 3,1% (Grafikon 5). Ovaj rezultat nije iznenađujući jer su sudionici pokazali dobru razinu razumijevanja i uporabe engleskih medicinskih naziva, a to pretpostavlja i poznavanje prevedenica. Većina sudionika koristi i engleske nazive i prevedenice, što sugerira pragmatičan pristup jeziku – uporaba engleskih medicinskih naziva ne isključuje nužno potrebu za prijevodom. Anglizmi su u govoru praktičniji i suvremeniji pa ujedno pridonose bržoj komunikaciji.

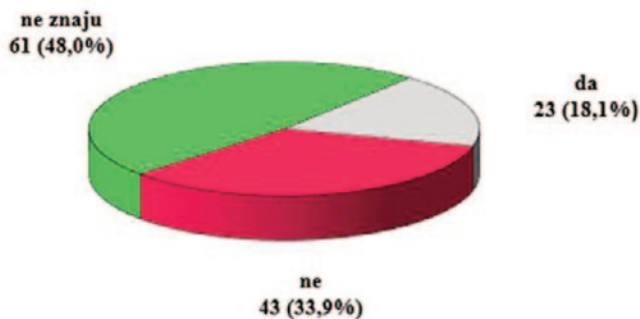

Grafikon 5. Ocjena ispitanika o uporabi engleskih medicinskih naziva ili prevedenica

Nekoliko se idućih pitanja odnosi na stavove ispitanika o uporabi anglizama i hrvatskih istovrijednica, što doprinosi ostvarivanju trećeg cilja istraživanja (4, 5, 6, 7. i 9. pitanje).

4. „Smatrate li da su engleski nazivi dobro prevedeni u medicinskom nazivlju?”

Na pitanje jesu li engleski medicinski nazivi dobro prevedeni čak 48,0 % sudionika ne zna, dok ih 33,9% smatra da nisu dobro prevedeni. Tek 18,1% smatra da su engleski medicinski nazivi dobro prevedeni (Grafikon 6). Ovaj je rezultat očekivan jer je veći dio sudionika mlađe dobi i srednje stručne spreme, što pretpostavlja nesigurnost u ocjeni kvalitete prijevoda. Može se pretpostaviti da sudionici s višim i visokim obrazovanjem nemaju takvih dvojbi te iskazuju negativno mišljenje prema prijevodu engleskih medicinskih naziva.

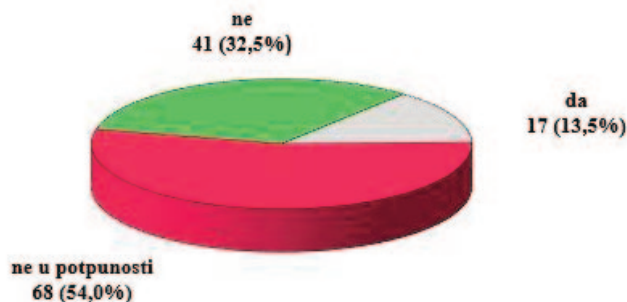

Grafikon 6. Mišljenje ispitanika o tome jesu li engleski medicinski nazivi dobro prevedeni

Iduće pitanje također adresira treći cilj istraživanja i stav o prihvatljivosti prevedenih engleskih naziva.

5. „Smatrate li da su prevedeni engleski nazivi uvijek jezično prihvatljivi?”

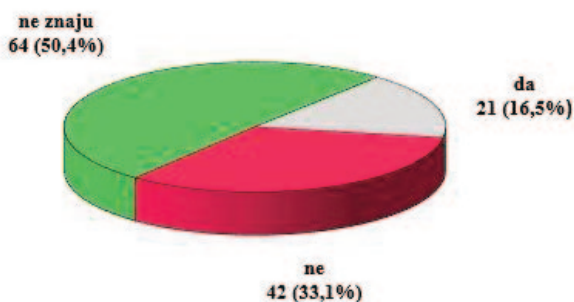
Više od polovice sudionika (54,0%) smatra da prevedeni engleski medicinski nazivi nisu u potpunosti jezično prihvatljivi, dok gotovo trećina (32,5%) smatra da uopće nisu jezično prihvatljivi. Svega 13,5% sudionika smatra da su prevedeni engleski medicinski nazivi jezično prihvatljivi (Grafikon 7). Ovaj je rezultat donekle očekivan jer pokazuje interes hrvatskih govornika za medicinsko nazivlje i praćenje svih promjena i novosti u jeziku medicinske struke.

Grafikon 7. Mišljenje ispitanika o tome jesu li prevedeni engleski nazivi uvijek jezično prihvatljivi

6. „Zadržavaju li prijevodi anglizama isto značenje kao u engleskom?”

Polovica ispitanika (50,4%) ne zna zadržavaju li prevedeni nazivi značenje izvorne riječi. No, čak trećina sudionika (33,1%) smatra da prevedenice nemaju isto značenje kao izvorni nazivi, a tek 16,5% sudionika drži da prevedenice zadržavaju isto značenje (Grafikon 8). Kako bi mogli ocijeniti istovjetnost značenja prevedenice i posuđenice, govornici trebaju imati određeno znanje struke i jezika. U ovom slučaju to nije tako te je stoga ovakav rezultat očekivan.

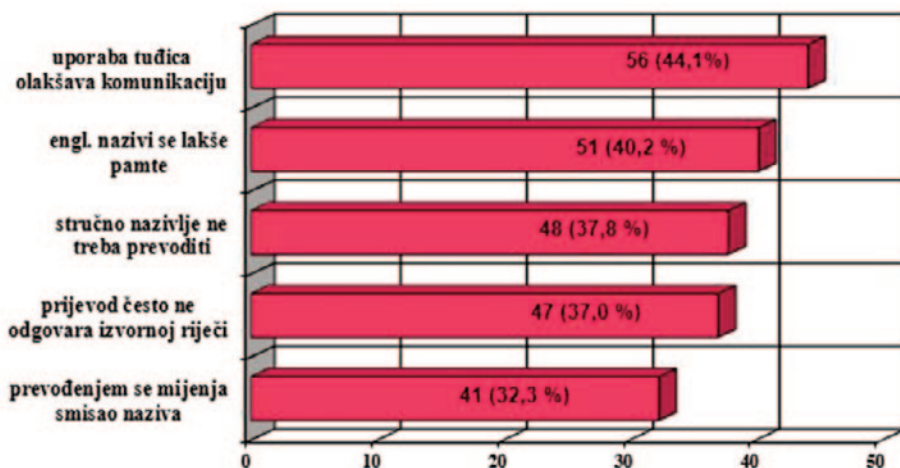

Grafikon 8. Mišljenje ispitanika o tome zadržavaju li prijevodi anglizama isto značenje kao u engleskom

7. „Smatrate li da se engleski medicinski nazivi moraju uvijek prevoditi?”

Potvrđni odgovori uključuju sljedeće stavove: da budu razumljivi, da se zadrži čistoća jezika, da se izbjegne uvođenje tuđih riječi u hrvatski vokabular, da se izgrađuje hrvatsko stručno nazivlje ili da se sačuva hrvatski jezični identitet. Negativni odgovori uključuju sljedeće stavove: radi se o stručnom nazivlju koje ne treba prevoditi, prijevod obično ne odgovara izvornoj riječi, prevođenjem se mijenja smisao naziva, uporaba stranih naziva olakšava komunikaciju ili engleski se nazivi lakše pamte.

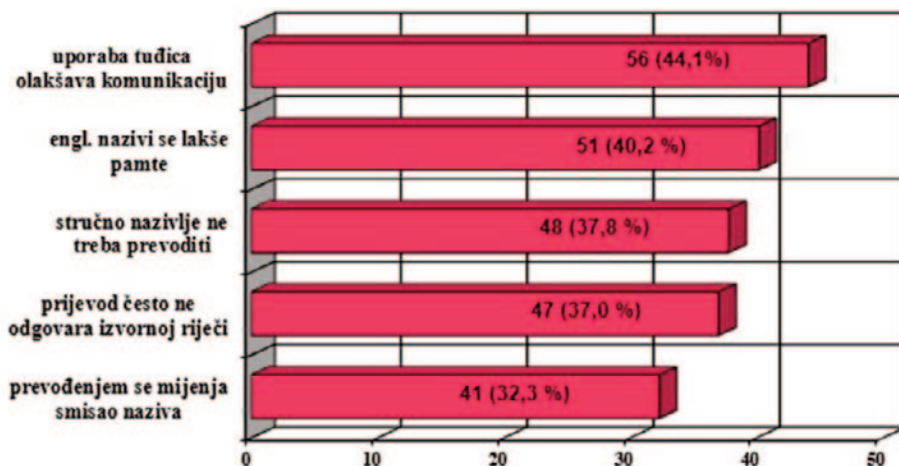
Više od polovice sudionika (57,5%) smatra da engleske medicinske nazive ne bi trebalo uvijek prevoditi, dok 42,5% smatra da bi ih trebalo uvijek prevoditi (Grafikon 9a). Sudionici koji su negativno odgovorili na ovo pitanje, kao glavni razlog navode da se radi o stručnom nazivlju koje ne treba prevoditi (62,2%). Gotovo polovica sudionika (44,1%) smatra da uporaba stranih naziva olakšava komunikaciju. Velika većina kao razlog navodi da se engleski nazivi lakše pamte (40,2%). Više od trećine sudionika (37,0%) smatra da prijevod obično ne odgovara izvornoj riječi. Čak trećina sudionika (32,3%) drži da se prevođenjem mijenja smisao naziva.

Grafikon 9a. Razlozi zbog kojih ispitanici smatraju da se medicinski nazivi ne moraju uvijek prevoditi

Tvrđnju da engleske medicinske nazive treba prevoditi podržava 42,5% sudionika. Kao glavni razlog navode da budu razumljivi (42,5%). Kao idući razlog sudionici navode poticanje izgradnje hrvatskog stručnog nazivlja (29,1%). Svega petina ispitanika (20,5%) smatra da je prevođenje potrebno da se sačuva hrvatski jezični identitet. Gotovo petina sudionika (19,7%) podržava tvrdnju da je prevođenje potrebno

da se zadrži čistoća jezika. Svega 14,2% sudionika valjanim razlogom smatra izbjegavanje uvođenja tuđih riječi u hrvatski vokabular (Grafikon 9b).

Grafikon 9b. Razlozi zbog kojih ispitanici smatraju da se medicinski nazivi moraju uvijek prevoditi

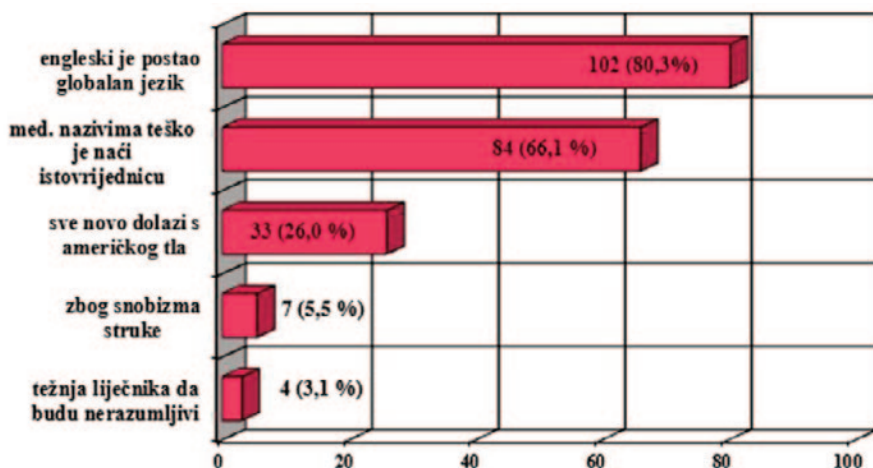
Iduće pitanje adresira četvrti cilj istraživanja ispitujući ulogu anglizama u jeziku medicinske struke.

8. „Koji su, po vašem mišljenju, razlozi da u medicinskom nazivlju ima sve više riječi engleskog podrijetla?”

Odgovori su kao razloge uključivali da sve novo dolazi s američkog tla, da liječnici uživaju biti nerazumljivi te koriste strane riječi, snobizam struke, da medicinski nazivi teško pronalaze odgovarajuću istovrijednicu ili je engleski postao globalni jezik?” Najveći broj sudionika (80,3%) smatra da je engleski postao globalni jezik te je njegov utjecaj prisutan u svim jezicima. Dvije trećine sudionika (66,1%) drži da medicinski nazivi teško pronalaze odgovarajuću istovrijednicu te se koriste u izvornome neadaptiranom ili adaptiranom obliku. Svega 26,0% smatra da je jedan od razloga da sve novo dolazi s američkog tla. Vrlo mali broj sudionika kao razlog navodi snobizam struke (5,5%) i da liječnici uživaju biti nerazumljivi te koriste strane riječi (3,1%) (Grafikon 10).

Posebno je značajan ovaj posljednji podatak jer svega desetak posto sudionika smatra da liječnici, koristeći posuđenice i strane riječi, žele biti nerazumljivi, posebice kada trebaju prenijeti lošu ili negativnu informaciju. U skladu s načelima medicinske

etike i deontologije pacijent ima pravo na potpunu obavijest te stoga liječnikov jezik i vokabular trebaju biti razumljivi, jasni i prilagođeni pacijentovoj jezičnoj i stručnoj (ne)kompetenciji.

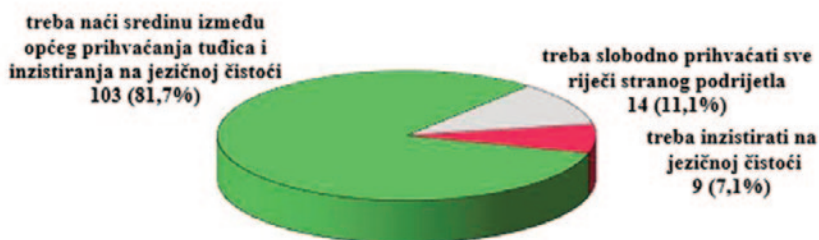

Grafikon 10. Uzroci sve većeg broja riječi engleskog podrijetla u medicinskom nazivlju

Ovo pitanje adresira treći cilj istraživanja i ispituje stav ispitanika prema slobodnom prihvaćanju anglizama ili izgradnji i očuvanju hrvatskoga strukovnoga nazivlja, koju smo u anketi uvjetno nazvali „jezična čistoća”.

9. „Smatrate li da hrvatski jezik treba slobodno prihvaćati sve riječi stranoga podrijetla, inzistirati na jezičnoj čistoći ili naći sredinu između te dvije opcije?”

Potrebno je napomenuti da se u ovome radu izraz „jezična čistoća” odnosi na izgrađeno hrvatsko nazivlje, oslobođeno svih stranojezičnih utjecaja. Velika većina sudionika (81,7%) smatra da treba pronaći sredinu između slobodnog prihvaćanja stranih riječi i izgradnje hrvatskoga nazivlja, očišćenog od stranojezičnih utjecaja. Svega 11,1% sudionika podržava prihvaćanje svih stranih riječi, a 7,1% inzistira na jezičnoj čistoći (Grafikon 11). Ovi rezultati su ohrabrujući jer su, unatoč širokoj uporabi posuđenica i engleskih riječi, ispitanici svjesni da ne treba podleći svim stranim jezičnim utjecajima i da u tome treba naći određenu ravnotežu. Rezultati ukazuju na težnju za očuvanjem terminološke dosljednosti uz istovremeno priznavanje važnosti globalne komunikacije.

Grafikon 11. Mišljenje o potrebi za jezičnom čistoćom.

Četvrti cilj istraživanja kojim se ispituju vlastiti razlozi uporabe anglizama adresiran je pitanjem:

10. „Koji su Vaši razlozi uporabe/odabira engleskih riječi/anglizama?”

Razloge uporabe posuđenica koje sudionici navode svrstali smo u nekoliko kategorija:

1. Razumijevanje

Gotovo petina sudionika, njih 28 (22,04%) kao glavni razlog navodi bolje razumijevanje engleskih naziva nego hrvatskih. Može se pretpostaviti da razlog tome leži u činjenici da ispitanici engleski naziv usvajaju zajedno s pojmom dok se hrvatske istovrijednice predlažu nakon što se engleski naziv ustalio u uporabi. Primjerice, naziv *kopnica* nikada nije prihvaćen među govornicima bez obzira na njegovu jezičnu i značenjsku uklopljenost u hrvatski jezični sustav, nego se učestalo koriste posuđenice *SIDA* ili *AIDS* koje zbog proširenosti uporabe ne treba mijenjati.

2. Raširenost

Kao sljedeći razlog 36 sudionika (28,34%) navode raširenost uporabe. Anglizmi i engleski nazivi prisutni su u svim područjima ljudskoga života te stoga ne čudi njihova učestala uporaba u svim komunikacijskim situacijama i funkcionalnim stilovima.

3. Navika

Dio sudionika, njih 12 (8,66%) navodi naviku kao jedan od razloga uporabe anglizama.

4. Dojam

Gotovo trećina sudionika, njih 35 (27,55%) navodi neke od karakteristika anglizama koje smo svrstali u skupinu dojam, kao što su jednostavnost, pamtljivost, kratkoća i zvučnost.

5. Potreba posla i obrazovanja

Mali broj sudionika, njih 3 (2,36%) navode češću uporabu anglizama radi posla i obrazovanja.

6. Neodgovarajući prijevod

Sudionici, njih 11 (8,66%) navode neistovjetnost značenja prevedenice i posuđenice.

7. Svakodnevna izloženost

Svakodnevnu izloženost engleskim jezičnim utjecajima kao jedan od razloga njihove uporabe navodi troje sudionika (2,36%).

6. ZAKLJUČAK

U radu je istražena pragmatička uloga anglizama u jeziku medicinske struke, provodeći istraživanje o prihvatljivosti i uporabi anglizama, razlozima njihovog prihvatanja, kao i o stavovima prema anglizmima i njihovim hrvatskim istovrijednicama.

Kvalitativna je i kvantitativna analiza pokazala srednju učestalost uporabe anglizama, što je usko povezano s njihovim razumijevanjem. Sudionici su pokazali razumijevanje naziva poput *booster* (92,1%), *trigger* (90,6%), *stent* (85,0%), *supresor* (73,8%), *skrining* (69,0%), *biomarker* (64,3%). Međutim, sudionici su rijetko navodili hrvatske istovrijednice pa se može pretpostaviti da koriste anglizme. Medijska izloženost i učestalost korištenja igraju ključnu ulogu u prihvatanju određenih izraza, dok manje poznati nazivi, poput *bridging* i dalje predstavljaju izazov u široj uporabi. Ovi rezultati pobijaju našu prvu pretpostavku da će sudionici imati poteškoća s razumijevanjem medicinskih naziva koje zahtijeva određeno znanje struke.

Kada je riječ o drugom cilju istraživanja koji se odnosio na ispitivanje odabira između anglizama i hrvatskih istovrijednica, naša je druga pretpostavka ovim istraživanjem potvrđena. Naime, pretpostavili smo da se govornici češće koriste anglizmima nego domaćim istovrijednicama. Analizom stavova ispitanika o posuđenicama i njihovim hrvatskim istovrijednicama u medicinskom nazivlju, što je bio treći cilj istraživanja, utvrđeno je da ispitanici imaju pozitivan stav prema anglizmima. Velika većina ispitanika (86,5%) drži da su anglizmi jezično prihvatljivi. Kada je riječ o potrebi prevođenja engleskih medicinskih naziva, mišljenje je sudionika podijeljeno. Više od polovice (57,5%) smatra da te nazive ne bi trebalo prevoditi jer se radi o stručnom

nazivlju (62,2%), a prevedene istoznačnice nemaju isto značenje kao izvorni engleski nazivi (37,0%) Sudionici smatraju da se prevođenjem gubi smisao izvornoga naziva (32,3%). Ovi rezultati potvrđuju našu treću pretpostavku da će ispitanici imati pozitivan stav prema anglizmima te da hrvatske istovrijednice nisu uvijek dobra zamjena za anglizme. Ipak, velika većina sudionika (81,7%) smatra da ne treba slobodno prihvaćati sve strane riječi, već da treba naći ravnotežu između njihova slobodnog prihvatanja i terminološke dosljednosti, koju smo u radu, uvjetno rečeno, označili kao „jezičnu čistoću”.

Četvrti je cilj ovoga istraživanja bio istražiti razloge uporabe anglizama i njihovu pragmatičku ulogu u jeziku medicinske struke. Kao glavne razloge sudionici navode razumljivost anglizama, raširenost uporabe, naviku korištenja, dojam u kojem ističu privlačnost, kratkoću, preciznost i zvučnost anglizama. Manji broj sudionika navodi učestalu uporabu anglizama zbog potrebe posla i obrazovanja, nepostojanja dobrih hrvatskih prevedenica i svakodnevne izloženosti posuđenicama.

Govoreći o pragmatičkoj ulozi anglizama u jeziku medicinske struke, na temelju stavova ispitanika utvrdili smo da u medicinskom jeziku anglizmi nemaju isključivo funkciju popunjavanja leksičkih praznina, već služe lakšem sporazumijevanju u stručnim krugovima i širokoj međunarodnoj zajednici. Također, njihova se uloga ogleda u postizanju preciznosti i jezične ekonomičnosti prenošenja poruke. U konačnici, možemo se složiti s Rodríguezom Gonzálezom (1996) koji naglašava činjenicu da današnji anglizmi neizbježno čine važan dio jezičnog izričaja, ne samo zbog svoje zastupljenosti u velikom broju različitih područja, već i zbog raznolikosti funkcija koje mogu obavljati, a pragmatička je funkcija jedna od najzanimljivijih i najsloženijih.

Prilog 1. Anketa o prihvatljivosti i stavovima prema engleskim riječima i njihovim hrvatskim ekvivalentima u hrvatskom medicinskom jeziku

Poštovani, molimo Vas da za potrebe istraživanja ispunite anketu o prihvatljivosti i Vašem stavu prema anglizmima i prevedenicama istih u hrvatskome medicinskome nazivlju. Zahvaljujemo na pomoći i suradnji u istraživanju.

ANKETA O PRIHVATLJIVOSTI I STAVOVIMA PREMA ENGLISKIM RIJEČIMA I NJIHOVIM HRVATSKIM EKVIVALENTIMA U HRVATSKOM MEDICINSKOM JEZIKU

Opći podaci

Vaša dob: _____
Spol: _____
Stručna sprema: _____
Profesija: _____

I. Molimo Vas da odgovorite na postavljena pitanja vezana za potcrtani naziv.

1. Građani mogu svoju **booster** dozu dobiti u zavodima za javno zdravstvo.

a) Razumijete li značenje potcrtane riječi?

1. DA 2. NE U POTPUNOSTI 3. NE

b) Koristite li potcrtanu riječ?

1. DA 2. PONEKAD 3. NE

c) Koja je hrvatska prevedenica? _____

2. Virus ulazi u naše stanice preko **spike proteina**.

a) Razumijete li značenje potcrtane riječi?

1. DA 2. NE U POTPUNOSTI 3. NE

b) Koristite li potcrtanu riječ?

1. DA 2. PONEKAD 3. NE

c) Koja je hrvatska prevedenica? _____

3. Bilo koji alergen, prašina, pelud, životinjska dlaka ili hrana može biti **triger** za alergijsku reakciju.

a) Razumijete li značenje potcrtane riječi?

1. DA 2. NE U POTPUNOSTI 3. NE

b) Koristite li potcrtanu riječ?

1. DA 2. PONEKAD 3. NE

c) Koja je hrvatska prevedenica? _____

4. Izraziti napredak na polju tumorskih **biomarkera** doveo je do personaliziranog liječenja tumora.

a) Razumijete li značenje potcrtane riječi?

1. DA 2. NE U POTPUNOSTI 3. NE

b) Koristite li potcrtanu riječ?

1. DA 2. PONEKAD 3. NE

c) Koja je hrvatska prevedenica? _____

5. Primjena **stentova** izazvala je pravu revoluciju u liječenju koronarne bolesti.

a) Razumijete li značenje potcrtane riječi?

1. DA 2. NE U POTPUNOSTI 3. NE

b) Koristite li potcrtanu riječ?

1. DA 2. PONEKAD 3. NE

c) Koja je hrvatska prevedenica? _____

6. Osim kao sirovina hormona sreće i **supresora** apetita, triptofan i samostalno djeluje kao izazivač osjećaja sitosti.

a) Razumijete li značenje potcrtane riječi?

1. DA 2. NE U POTPUNOSTI 3. NE

b) Koristite li potcrtanu riječ?

1. DA 2. PONEKAD 3. NE

c) Koja je hrvatska prevedenica? _____

7. Miokardijalni **bridging** nedovoljno je istražen no postoje opisi koji taj fenomen povezuju s akutnim koronarnim sindromom.

a) Razumijete li značenje potcrtane riječi?

1. DA 2. NE U POTPUNOSTI 3. NE

b) Koristite li potcrtanu riječ?

1. DA 2. PONEKAD 3. NE
c) Koja je hrvatska prevedenica? _____

8. U posljednje dvije godine bilježimo slab odaziv na **skrining** programe.

- a) Razumijete li značenje potcrtane riječi?
1. DA 2. NE U POTPUNOSTI 3. NE
b) Koristite li potcrtanu riječ?
1. DA 2. PONEKAD 3. NE
c) Koja je hrvatska prevedenica? _____

**II. Molimo Vas da odgovorite na pitanja, te obrazložite svoje mišljenje
ukoliko se to traži.**

1. Kako biste ocijenili svoje razumijevanje engleskih medicinskih naziva na skali
od: 1 (loše) do 5 (odlično)?

1 2 3 4 5

2. Koliko često koristite engleske medicinske nazive? (molimo zaokružiti)

1. NIKAD 2. PONEKAD 3. ČESTO

3. Koristite li engleske medicinske nazive ili prevedenice? (molimo zaokružiti)

1. ENGESKE NAZIVE 2. PREVEDENICE 3. I JEDNO I DRUGO

4. Smatrate li da su engleski nazivi dobro prevedeni u medicinskom nazivlju?

1. DA 2. NE 3. NE ZNAM

5. Smatrate li da su prevedeni engleski nazivi uvijek jezično prihvatljivi? (molimo
zaokružiti)

1. DA 2. NE U POTPUNOSTI 3. NE

6. Zadržavaju li prijevodi anglizama isto značenje kao u engleskom?

- 1 . DA 2. NE 3. NE ZNAM

7. Smatrate li da se engleski medicinski nazivi moraju uvijek prevoditi?

DA (molimo Vas da zaokružite svoje razloge za DA. Moguće odabrati više odgovora)

- a) da budu razumljivi
- b) da se zadrži čistoća jezika
- c) da se izbjegne uvođenje tuđih riječi u hrvatski vokabular
- c) da se izgrađuje hrvatsko stručno nazivlje
- e) da se sačuva hrvatski jezični identitet

NE (molimo Vas da zaokružite svoje razloge za NE. Moguće odabrati više odgovora)

- a) radi se o stručnom nazivlju koje ne treba prevoditi
- b) prijevod obično ne odgovara izvornoj riječi
- c) prevođenjem se mijenja smisao naziva
- d) uporaba stranih naziva olakšava komunikaciju
- e) engleski se nazivi lakše pamte

8. Koji su, po vašem mišljenju, razlozi da u medicinskom nazivlju ima sve više riječi engleskog podrijetla?

(molimo zaokružiti Vaše razloge između ponuđenih ili navesti svoj razlog)

- a) sve novo dolazi s američkog tla
- b) liječnici uživaju biti nerazumljivi te koriste strane riječi
- c) snobizam struke
- d) medicinski nazivi teško pronalaze odgovarajuću istovrijednicu
- e) engleski je postao globalni jezik
- f) _____

9. Smatrate li da hrvatski jezik treba:

(molimo zaokružiti jedan odgovor)

- a) slobodno prihvaćati sve riječi stranoga podrijetla
- b) treba inzistirati na jezičnoj čistoći
- c) treba naći sredinu između te dvije opcije

10. Koji su Vaši razlozi uporabe / odabira engleskih riječi / anglizama? (Molimo navesti razloge)

LITERATURA

1. Andersen, Gisle (2014), "Pragmatic borrowing", *Journal of Pragmatics*, 67, 17-33.
2. Danesi, Marcel, Andrea Rocci (2009), *Global Linguistics: An Introduction*, Mouton de Gruyter, Berlin
3. Drange, Eli-Marie Danbolt (2009), *Anglicismos en el lenguaje juvenil chileno y noruego. Un análisis comparativo*, PhD Thesis, University of Bergen, Norway
4. Drljača, Branka (2006), "Anglizmi u ekonomskome nazivlju hrvatskoga jezika i standardnojezična norma", *Fluminensia*, 18(1) 65-85.
5. Đurčević, Jovana, Nataša Kostić (2021), "Pragmatic functions of anglicisms in the Montenegrin language", *Circulo de Linguistica Aplicada a la Comunicación*, 86, 169-183.
6. Fiedler, Sabine (2017), "Phraseological borrowing from English into German: Cultural and pragmatic implications", *Journal of Pragmatics*, 113, 89-102.
7. Furiassi, Cristiano (2018), "Macaroni English goes pragmatic: False phraseological anglicisms in Italian as illocutionary acts", *Journal of Pragmatics*,
8. González Cruz, María Isabel, María Jesús Rodríguez Medina (2011), "On the pragmatic function of anglicisms in Spanish: A case study", *Revista Alicantina de Estudios Ingleses*, 24, 257-273.
9. Haspelmath, Martin (2009), "Lexical borrowing: Concepts and issues", u: Haspelmath, M. & Tadmor, U. (ed.), *Loanwords in the World's Languages a Comparative Handbook*, Mouton de Gruyter, Berlin, 35-54.

10. Kavgić, Aleksandar (2013), "Intended communicative effects of using borrowed english vocabulary from the point of views of the addressor: Corpus-basepragmatic ančalysis of a magazine column", *Jezikoslovlje*, 14(2-3), 487-499.
11. MacKenzie, Ian (2012), "Fair play to them: Proficiency in English and types of borrowings", u: Furiassi, C., Pulcini V. & Gonzáles, F. R. (eds.), *Anglicization of European lexis*, John Benjamins, Amsterdam, 27-42.
12. Melchers, Gunnel, Philip Shaw (2003), *World Englishes*, Hodder Education Routledge, Oxford
13. Mihaljević, Milica (1998), *Terminološki priručnik*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb
14. Milić, Mira M. (2013). *Anglicizmi kao sinonimi u srpskom jeziku*, Filozofski fakultet u Novom Sadu, Novi Sad
15. Mišić Ilić, Biljana, Vesna Lopičić (2011), "Pragmatički anglicizmi u srpskom jeziku", *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 54(1), 261-273.
16. Mišić Ilić, Biljana (2017), "Pragmatic borrowing from english into Serbian: Linguistic and sociocultural aspects", *Journal of Pragmatics*, 113, 103-115.
17. Mišić Ilić, Biljana (2019), "Fenomen jezičkog pozajmljivanja iz teorijsko pragmatičke perspektive", u: Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić (ur.), *Jezik, književnost, teorija. Language, Literature, Theory*, Tematski zbornik radova, Univerzitet u Nišu, 67-80.
18. Muhvić-Dimanovski, Vesna, Anita Skelin Horvat (2006), "O riječima stranoga podrijetla i njihovu nazivlju", *Filologija*, 46-47, 203-215.
19. Myers-Scotton, Carol (2002), *Contact Linguistics Bilingual Encounters and Grammatical Outcomes*, Oxford University Press, Oxford
20. Prčić, Tvrtko (2005), *Engleski u srpskom*, Zmaj, Novi Sad
21. Rodríguez González, Félix (1996), "Functions of Anglicisms in Contemporary Spanish", *Cahiers de lexicologie*, 68(1), 107-128.
22. Tappolet, Ernst (1914), *Die alemannischen Lehnwörter in den Mundarten der französischen Schweiz kulturhistorischlinguistische Untersuchung*, Karl J. Trübner, Strassburg
23. Zenner, Eline, Dorien Van De Mieroop (2017), "The social and pragmatic function of English in weak contact situations: in group and out group marking in the Dutch reality TV show *Expeditie Robinson*", *Journal of pragmatics*, 113, 77-88.

THE ACCEPTABILITY AND USE OF ANGLICISMS IN THE LANGUAGE OF MEDICINE: A PRAGMATIC PERSPECTIVE

Summary

In the last few decades, there has been a significant increase in the use of anglicisms in general language, as well as in terminology. While anglicisms are accepted with the aim of filling lexical gaps, their role in medical language is much broader. The aim of this paper is to explore the role and function of anglicisms in medical language by conducting research among speakers and determining the function of anglicisms in medical terminology. In the study, we examined the comprehensibility and use of anglicisms, their equivalents, and the reasons for their acceptance. The results indicated a moderate level of understanding and use of anglicisms, along with a less frequent use of native equivalents. The reasons for their use highlight the brevity of terms, their precision, and the widespread adoption. The study confirmed that the function of anglicisms is multifaceted. In addition to filling lexical gaps, anglicisms facilitate communication within the broader international community, emphasizing their economy and precision in meaning.

Keywords: anglicisms; loanwords; medical language; pragmatics

Adresa autorice

Author's address

Anamarija Gjuran-Coha

Sveučilište u Rijeci

Medicinski fakultet

anamarijagc@medri.uniri.hr